

6. Ivanova O., Moiseieva O., & Steblyna N. (2019). *Mistseva presa: posibnyk dlia ZMI. Yak rehionalnym zhurnalistam pratsiuvaty za chasiv novykh media ta kryzy demokratii*. Kyiv: Biznespolihraf. Available at: http://www.ualocal.media/wp-content/uploads/2019/09/tutorial_print.pdf.
7. Klymchuk Yu. (2022). Zhyteli Berlinu peredaly humanitarnu dopomogu nashii hromadi. *Hazeta "Zviahel-INFO"*. Available at: <https://zvyagel.com.ua/news/150275-zhuteli-berlinu-peredalu-gumanitarnu-dopomogu-nashiy-gromadi.html>.
8. Kucheriava V. (2023). Povertaemo svoie: mistiany perekhladaiut ukrainskoiiu movoiu kazku berdychivskoho pysmennyka Mykoly Kosmina "Piko — Kryshtaleve Horlechko". *RIOBerdychiv*. Available at: <https://rio-berdychiv.info/novyny/kultura/povertaemo-svoie-u-berdychevi-perekhladaiut-ukrainskoiiu-movoiu-kazku-pysmennyka-mykoly-kosmina-piko-kryshtaleve-horlechko>.
9. Rekomendatsii Komisii z zhurnalistskoi etyky shchodo slovnyka voiennoho chasu: Rekomendatsii pidhotovleni za spriannia Ministerstva oborony Ukrainy. (2023). *Zhytomyrska oblasna derzhavna administratsiia : ofitsiinyi vebсайт. Informatsiia dlia ZMI Zhytomyrshchyny*. Available at: <https://oda.zht.gov.ua/main/informatsiya-dlya-zmi-zhytomyrshchyny/rekomendatsiyi-komisiyi-z-zhurnalistskoyi-etyky-shhodo-slovnyka-voyennogo-chasu/>.
10. Strilchuk R., Pyrtko S., & Maliarchuk O. (2024). Veryfikatsiia tsyfrovyykh ZMI yak marketynhovoho instrumentu v konteksti staloho rozvytku rehionu. *Ekonomika ta suspilstvo*, 62. doi: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-159>.
11. Trokoz O. (2023). Yakym buv 2023 rik dlia zhytomyrskykh zhurnalistiv: adaptatsiia, vzaïemopidtrymka ta strymanyi optymizm. *Zhitomir.INFO*. Available at: https://www.zhitomir.info/post_3154.html.
12. U Zhytomyri z pryberezhnoi zony Tetereva demontuvaly parkan na vymohu miskrady. (2024). *Zhytomyr.online*. Available at: <https://zhitomir-online.com/podiyi/152506-u-zhytomyri-z-pryberezhnoyi-zony-tetereva-demontuvaly-parkan-na-vymogu-miskrady-foto.html>.
13. Chy dijsno u Zhytomyri planuiut' objednaty dva universytety. Komentar rektorky ZDU. (2024). *Zhitomir.INFO*. Available at: https://www.zhitomir.info/news_219449.html#:~:text=Як%20повідомляв%20Житомир,єднувати%20місцеві%20університети%20не%20планують.
14. Shefontiuk A. (2021). Spetsyfika dydzhytanoi diialnosti rehionalnykh hazet. *Derzhava ta rehiony. Seriia: Sotsialni komunikatsii*, 2, pp. 71—80. doi: [https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2021.2\(46\).11](https://doi.org/10.32840/cpu2219-8741/2021.2(46).11).

Надійшла до редакції 20 січня 2025 року



АРХІВОЗНАВСТВО Й АРХІВНА СПРАВА

УДК 025.171+930.25]:006.034](477)(045)

DOI: 10.36273/2076-9555.2025.4(345).38-44

Віталій Бондар,

кандидат наук із державного управління,
доцент кафедри інформаційно-документних комунікацій
Національного університету "Острозька академія",
vitaliy.bondar@oa.edu.ua
<https://orcid.org/0000-0002-2425-3884>

Розвиток національної стандартизації у сфері архівної справи

У статті простежено історичні й організаційні аспекти розвитку стандартизації у сфері архівної справи. Окреслено вагому роль Українського науково-дослідного інституту з архівної справи та документознавства в розвитку національної стандартизації на етапі її становлення. Визначено важливість функціонування технічного комітету ТК 144 "Інформація і документація" в розробленні стандартів з інформаційної, бібліотечної й архівної справи. Особливу увагу приділено статистичному аналізу чинних стандартів в архівній галузі. Визначено динаміку ухвалення чинних національних стандартів з архівної справи, основні типи стандартів, їх тематичну спрямованість і методи ухвалення гармонізованих стандартів. На основі моніторингу каталогу національних стандартів і кодексів усталеної практики, анотованого переліку стандартів із бібліотечної справи та суміжних галузей виявлено, що станом на 2024 р. у сфері архівної справи функціонує 33 стандарти. Найбільше ухвалених стандартів пов'язано зі специфікою матеріальної основи архівних документів та їх зберіганням, також маємо певну частку термінологічних стандартів — 5. Досліджено, що серед чинних стандартів в архівній галузі домінують гармонізовані стандарти, ухвалені на основі стандартів

ISO. Констатовано, що в Україні для гармонізації міжнародних і регіональних стандартів в архівній справі використовують обидва методи прийняття нормативних документів: метод перевидання (65%) і метод підтвердження (35%). Зроблено висновок, що в Україні сформовано достатню базу стандартів з архівної справи, репрезентовану як національними стандартами, розробленими вітчизняними технічними комітетами, так і стандартами, гармонізованими з міжнародними й регіональними нормативними документами.

Ключові слова: національна стандартизація; архівна справа; міжнародні стандарти; гармонізація стандартів; методи затвердження стандартів

Постановка проблеми. Одне з основних завдань національної системи стандартизації — упродовження й функціонування сучасних нормативних документів, що сприяють розвитку галузі з врахуванням поточних досягнень науки й техніки. Архівна справа не є винятком, адже забезпечує зберігання ретроспективної інформації для реалізації інформаційних потреб суспільства та держави. Актуальним питанням сьогодення є дослідження динаміки розвитку національних стандартів у сфері архівної справи в контексті гармонізації міжнародних стандартів в Україні.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми розвитку стандартизації в архівній сфері є предметом наукового інтересу вітчизняних учених. Зокрема, у працях С. Артамонової [1], В. Дніпренка [3], Г. Калінічевої, С. Литвинської, Л. Попової, Л. Одинокі, Р. Романовського, Н. Хрystової, А. Хромова та ін. досліджено окремі аспекти створення нормативних документів для забезпечення функціонування архівної галузі.

Мета статті — на основі статистичних показників визначити динаміку розвитку національної стандартизації у сфері архівної справи з урахуванням процесів гармонізації міжнародних стандартів в Україні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Насамперед слід розглянути деякі історичні й організаційні аспекти розвитку стандартизації в архівній галузі. Активний розвиток національної стандартизації у сфері архівної справи бере початок від перших років після здобуття Незалежності України. У 1990-х рр. вагомий внесок у розвиток національної стандартизації з архівної справи зробив Український науково-дослідний інститут з архівної справи та документознавства (далі — УНДІАСД). Його фахівці розробили низку національних стандартів, зокрема одним із перших став термінологічний стандарт ДСТУ 2732-94 Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення. Цей нормативний документ мав надати поштовх розвитку української архівної терміносистеми. З плином часу термінологічний стандарт було оновлено двічі: 2004 р. набув чинності ДСТУ 2732:2004 Діловодство й

архівна справа. Терміни та визначення понять, 2024 р. — стандарт ДСТУ 2732:2023 з аналогічною назвою.

У 1998 р. УНДІАСД долучився до розроблення першого вітчизняного галузевого стандарту ГСТУ 55.001-98 Документи з паперовими носіями. Правила зберігання Національного архівного фонду. Технічні вимоги. На думку Н. Хрystової, прийняття цього стандарту започаткувало новий етап розвитку стандартизації в архівній справі [10, с. 76].

У 2002 і 2003 рр. фахівці УНДІАСД розробили нові галузеві стандарти, що регулювали зберігання плівкових документів: ГСТУ 55.002-2002 Фотодокументи. Правила зберігання Національного архівного фонду. Технічні вимоги; ГСТУ 55.03-2003 Кінодокументи. Правила зберігання Національного архівного фонду. Технічні вимоги. Ці ГСТУ замінили галузеві стандарти, прийняті у 1980-х рр. щодо зберігання зазначеного виду документів.

У 2001 р. був створений профільний Технічний комітет стандартизації ТК 144 "Інформація і документація", який здійснював розроблення, погодження й супровід національних стандартів з інформаційної, бібліотечної, а згодом й архівної справи.

У 2016 р. на базі УНДІАСД на основі наказу ДП "Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості" (УкрНДНЦ) у структурі ТК 144 було створено підкомітет № 3 "Архівна справа" [8, с. 13]. Упродовж 2019—2020 рр. ТК 144 розробив національні стандарти щодо оформлення організаційно-розпорядчих документів, зберігання архівних документів на паперових носіях і правил публікування інформації архівних документів:

1. ДСТУ 4163:2020 Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлення документів.

2. ДСТУ 8889:2019 Документи з паперовими носіями. Правила зберігання національного архівного фонду. Технічні вимоги.

3. ДСТУ 9031:2020 Правила публікування інформації архівних документів.

На сучасному етапі підкомітет № 3 ТК 144, що є базовим технічним комітетом із питань стандартизації в архівній галузі, долучився до розроблення 10 національних стандартів. Отже, остаточно сформовано організаційну структуру розроблення та впровадження національних нормативних документів у сфері архівної справи.

Проаналізуємо динаміку розвитку чинних національних стандартів з архівної справи, розглянувши хронологічні аспекти затвердження та введення в дію стандартів, їх основні види, тематичну спрямованість й основні методи ухвалення гармонізованих стандартів. Джерелом для формування переліку наявних стандартів в архівній галузі для дослідження стали:

1. Каталог національних стандартів та кодексів усталеної практики, уміщений на офіційному сайті національного органу стандартизації ДП "УкрНДНЦ" [6].

2. Анотований перелік стандартів із бібліотечної справи і суміжних галузей станом на 01.07.2024, який підготували фахівці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [9].

3. Архівні стандарти й рекомендації, уміщені в категорії "Нормативно-правова база" на офіційному сайті Державної архівної служби України [2].

Моніторинг цих інформаційних ресурсів дав змогу виявити, що станом на 2024 р. у галузі архівної справи є чинними 33 стандарти:

1. ДСТУ 4331:2004 Правила описування архівних документів.

2. ДСТУ 4447:2005 Фонодокументи. Правила зберігання Національного архівного фонду. Технічні вимоги.

3. ДСТУ 4419:2005 Інформація і документація. Документи аудіовізуальні. Терміни та визначення понять.

4. ДСТУ ISO 18902:2006 Зображувальні матеріали. Плівки, пластинки та папір фотографічні оброблені. Захисні засоби і контейнери для зберігання.

5. ДСТУ ISO 18911:2006 Зображувальні матеріали. Плівки фотографічні безпечні оброблені. Правила зберігання.

6. ДСТУ ISO 18918:2006 Зображувальні матеріали. Пластинки фотографічні оброблені. Правила зберігання.

7. ДСТУ ISO 18923:2006 Зображувальні матеріали. Стрічка магнітна на поліефірній основі. Правила зберігання.

8. ДСТУ 33.004:2006 Страховий фонд документації. Державна система страхового фонду документації. Загальні положення.

9. ДСТУ ISO 18920:2005 Зображувальні матеріали. Відбитки фотографічні проявлені. Правила зберігання.

10. ДСТУ 33.002:2007 Страховий фонд документації. Терміни та визначення понять.

11. ДСТУ ISO 4087:2007 Мікрографія. Мікрофільмування газетних видань на мікрофільмі 35 мм для архівних потреб.

12. ДСТУ EN ISO 9706:2008 Інформація та документація. Папір для документів. Вимоги до довговічності.

13. ДСТУ 33.116:2010 Страховий фонд документації. Електронні копії документів. Загальні вимоги.

14. ДСТУ ISO 18928:2010 Матеріали зображувальні. Фотоплівка та фотопапір необроблені. Настанови щодо архівного зберігання.

15. ДСТУ 7361:2013 Відеодокументи. Правила зберігання Національного архівного фонду. Технічні вимоги.

16. ДСТУ 33.001:2013 Страховий фонд документації. Основні положення.

17. ДСТУ EN 15659:2014 Засоби безпечного зберігання. Класифікація та методи випробування на вогнестійкість. Засоби з обмеженою вогнезахисною здатністю для безпечного зберігання паперових носіїв інформації.

18. ДСТУ 33.302:2015 Страховий фонд документації. Порядок внесення змін до мікрофільмів страхового фонду документації.

19. ДСТУ 33.303:2015 Страховий фонд документації. Порядок переведення мікрофільмів та мікрофіш страхового фонду документації на архівне зберігання або анулювання.

20. ДСТУ ISO 30301:2015 Інформація та документація. Системи керування документами. Вимоги.

21. ДСТУ ISO 30300:2015 Інформація та документація. Системи керування документами. Основні положення і словник термінів.

22. ДСТУ 33.102:2015 Страховий фонд документації. Нормативна документація. Порядок створення, формування, ведення та використання.

23. ДСТУ 33.211:2016 Страховий фонд документації. Культурні цінності. Порядок створення, формування, ведення та використання.

24. ДСТУ ISO 30302:2018 Інформація та документація. Системи керування записами. Настанови щодо впровадження.

25. ДСТУ ISO 11799:2018 Інформація та документація. Вимоги до зберігання архівних та бібліотечних матеріалів.

26. ДСТУ ISO/TR 19814:2018 Інформація та документація. Керування фондами архівів і бібліотек.

27. ДСТУ ISO/TR 14873:2018 Інформація та документація. Статистика та обмеження якості для веб-архівування.

28. ДСТУ ISO 5127:2018 Інформація та документація. База та словник термінів.

29. ДСТУ ISO 15489-1:2018 Інформація та документація. Керування записами. Частина 1. Поняття та принципи (ISO 15489-1:2016, IDT).

30. ДСТУ 8889:2019 Документи з паперовими носіями. Правила зберігання Національного архівного фонду. Технічні вимоги.

31. ДСТУ 4163:2020 Державна уніфікована система документації. Уніфікована система організаційно-розпорядчої документації. Вимоги до оформлювання документів.

32. ДСТУ 9031:2020 Правила публікування інформації архівних документів.

33. ДСТУ 2732:2023 Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять.

З поданого переліку "найстаршим" чинним стандартом є ДСТУ 4331:2004 Правила описування архівних документів, "наймолодшим" — оновлений стандарт ДСТУ 2732:2023 Діловодство й архівна справа. Терміни й визначення понять. Інші хронологічні дані наведено в табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка ухвалення чинних стандартів з архівної справи

Рік прийняття	2004	2005	2006	2007	2008	2010	2013	2014	2015	2016	2018	2019	2020	2023	Разом
Кількість ухвалених стандартів	1	3	5	2	1	2	2	1	5	1	6	1	2	1	33

Джерело: Каталог національних стандартів та кодексів усталеної практики (<https://uas.gov.ua/standards-catalog/categories>).

Дані табл. 1 свідчать, що ухвалення стандартів для використання в архівній галузі є сталим процесом. Загалом спостерігаємо позитивну динаміку прийняття стандартів упродовж 2004—2006 рр. Найактивніше стандарти затверджували у 2006, 2015, 2018 рр., що пов'язано з реформуванням системи стандартизації в Україні та політикою гармонізації національних стандартів із міжнародними. Пік прийняття стандартів припав на 2018 р., що свідчить про активізацію діяльності підкомітету № 3 "Архівна справа" ТК 144.

Розподіл стандартів за тематичною спрямованістю наведено на діагр. 1.



Діагр. 1. Тематична спрямованість стандартів з архівної справи

Найбільша кількість ухвалених стандартів стосувалася матеріальної основи архівних документів і правил зберігання Національного архівного фонду. Маємо також значну частину термінологічних стандартів — 5. У категорію "Різне" потрапили окремі стандарти чи їх групи, пов'язані з описуванням архівних документів, створенням копій чи мікрофіш архівних документів, правилами публікації ретроспективної інформації.

Значна частина чинних стандартів у галузі архівної справи (75%) належить до серійних. Кількісний розподіл за серіями такий: "Інформація та документація" — 10 стандартів; "Страховий фонд документації" — 7; "Зображувальні матеріали" — 6; "Державна уніфікована система документації" — 1.

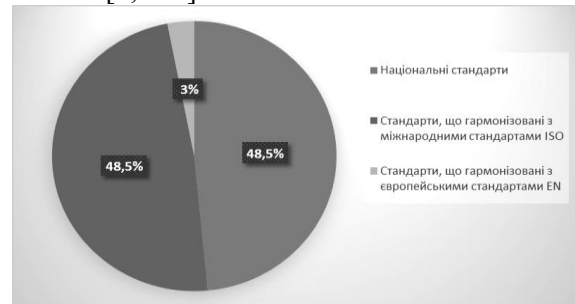
Розподіл чинних стандартів з архівної справи за структурою подано на діагр. 2.

Аналіз діагр. 2 свідчить про рівне співвідношення між національними та державними стандартами, прийнятими на основі стандартів ISO — по 16 (48,5%). Також є 1 (3%) стандарт,

гармонізований з європейськими стандартами — ДСТУ EN 15659:2014 Засоби безпечного зберігання. Класифікація та методи випробування на вогнестійкість. Засоби з обмеженою вогнезахисною здатністю для безпечного зберігання паперових носіїв інформації. Водночас у сумі частка гармонізованих ДСТУ перевищує частку національних стандартів — 19 (51,5%). Зауважимо, що перші та останні чинні стандарти з архівної справи було розроблено самостійно та без потреби узгодження з міжнародними чи регіональними стандартами.

Для впровадження гармонізованих стандартів важливим є метод їх ухвалення. У ДСТУ 1.7:2015 Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів виділено два основні: метод підтвердження та метод перевидання. Метод підтвердження є одним з най-

простіших і не потребує перекладу чи передруку тексту міжнародного стандарту; метод перевидання передбачає передрук, переклад чи перероблення [4, с. 5].



Діагр. 2. Структура чинних стандартів з архівної справи станом на 2024 р.

У табл. 2 згруповано відомості щодо основних методів ухвалення гармонізованих стандартів в архівній галузі України.

Таблиця 2

Методи ухвалення гармонізованих стандартів з архівної справи

Індекс стандарту	Назва стандарту	Метод ухвалення
ДСТУ ISO 18902:2006	Зображувальні матеріали. Плівки, пластинки та папір фотографічні оброблені. Захисні засоби і контейнери для зберігання	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 18911:2006	Зображувальні матеріали. Плівки фотографічні безпечні оброблені. Правила зберігання	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 18918:2006	Зображувальні матеріали. Пластинки фотографічні оброблені. Правила зберігання	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 18923:2006	Зображувальні матеріали. Стрічка магнітна на поліефірній основі. Правила зберігання	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 18920:2005	Зображувальні матеріали. Відбитки фотографічні проявлені. Правила зберігання	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 4087:2007	Мікрографія. Мікрофільмування газетних видань на мікрофільмі 35 мм для архівних потреб	Перевидання (переклад)
ДСТУ EN ISO 9706:2008	Інформація та документація. Папір для документів. Вимоги до довговічності	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 18928:2010	Матеріали зображувальні. Фотоплівка та фотопапір необроблені. Настанови щодо архівного зберігання	Перевидання (переклад)
ДСТУ EN 15659:2014	Засоби безпечного зберігання. Класифікація та методи випробування на вогнестійкість. Засоби з обмеженою вогнезахисною здатністю для безпечного зберігання паперових носіїв інформації	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 30301:2015	Інформація та документація. Системи керування документами. Вимоги	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 30300:2015	Інформація та документація. Системи керування документами. Основні положення і словник термінів	Перевидання (переклад)
ДСТУ ISO 30302:2018	Інформація та документація. Системи керування записами. Настанови щодо впровадження	Підтвердження
ДСТУ ISO 11799:2018	Інформація та документація. Вимоги до зберігання архівних та бібліотечних матеріалів	Підтвердження

Індекс стандарту	Назва стандарту	Метод ухвалення
ДСТУ ISO/TR 19814:2018	Інформація та документація. Керування фондами архівів і бібліотек	Підтвердження
ДСТУ ISO/TR 14873:2018	Інформація та документація. Статистика та обмеження якості для веб-архівування	Підтвердження
ДСТУ ISO 5127:2018	Інформація та документація. База та словник термінів	Підтвердження
ДСТУ ISO 15489-1:2018	Інформація та документація. Керування записами. Частина 1. Поняття та принципи (ISO 15489-1:2016, IDT)	Підтвердження

На основі даних табл. 2 можна зробити висновки, що в Україні для гармонізації міжнародних і регіональних стандартів в архівній справі використовують обидва методи прийняття. Метод перевидання через ідентичний переклад міжнародного стандарту використовували ще 2005 р., і на його основі було затверджено більшу частину чинних гармонізованих стандартів в Україні — 65%. Метод підтвердження застосовують від 2018 р., він має частку гармонізованих стандартів у 35%.

Вітчизняні науковці, які досліджують гармонізацію стандартів в інформаційній сфері, зазначають, що національні стандарти, ухвалені методом підтвердження з додаванням лише національної обкладинки до міжнародного стандарту, допоможуть прискорити гармонізацію на державному рівні, але здатні створити значні проблеми для користувачів, що потребуватиме додаткових ресурсів від організацій і підприємств [7, с. 46]. У науковому просторі України також лунають критичні зауваження щодо методу перевидання через ідентичний переклад. На думку Г. Калінічевої та Р. Романовського, "проведення роботи із сумісності національних і міжнародних стандартів зводиться до повного та дослівного перекладу

змісту, що не враховує національних особливостей мови. Здебільшого 100% переклад не обов'язково є сумісним, тому варто пристосовувати його до особливостей мови, інакше такий стандарт не буде повноцінним, виникне проблема неузгодженості термінів, різночитаності понять" [5, с. 66].

Висновки. Провівши статистичний аналіз чинних національних стандартів в архівній справі, можемо констатувати, що в Україні сформовано доволі широку базу нормативних документів, яка охоплює понад 30 стандартів. Вони регулюють різноманітні архівні процеси, але насамперед орієнтовані на зберігання документів Національного архівного фонду України. У структурі чинних стандартів у галузі архівної справи рівномірно репрезентовано як національні стандарти, розроблені вітчизняними технічними комітетами, так і стандарти, гармонізовані з міжнародними й регіональними нормативними документами. Для ухвалення гармонізованих стандартів в архівній сфері активно використовують методи перевидання та підтвердження.

Перспективу подальших наукових досліджень становить розвиток стандартів у суміжних з архівною справою галузях.

Список бібліографічних посилань

1. Артамонова С., Одинока Л. Національні стандарти з архівної та бібліотечної справи як основа уніфікації технологічних процесів у діяльності науково-довідкових бібліотек архівних установ. *Студії з архівної справи та документознавства*. 2009. Т. 17. С. 49—57.
2. Архівні стандарти і рекомендації : вебсайт Державної архівної служби України. URL: <https://archives.gov.ua/ua/new-архівні-станданти-і-рекомендації/>.
3. Дніпроенко В. І. Прийняття методом підтвердження національних стандартів України в сфері інформаційної, бібліотечної та архівної справи. *Інформація, комунікація та управління знаннями в глобалізованому світі* : зб. матеріалів Третьої міжнар. наук. конф., м. Київ, 14—16 травня 2020 р. / упоряд. Л. Ф. Грінберг, М. М. Цілина. Київ, 2020. С. 182—183.
4. ДСТУ 1.7:2015. Правила та методи прийняття міжнародних і регіональних нормативних документів. Вид. офіц. Київ, 2015. IV, 30 с.
5. Калінічева Г. І., Романовський Р. В. Міжнародні стандарти у сфері архівної справи та керування документаційними процесами: проблеми гармонізації в Україні. *Архіви України*. 2015. № 4. С. 54—73.
6. Каталог національних стандартів і кодексів усталеної практики : вебсайт Національного органу стандартизації ДП "УкрНДНЦ". URL: <https://uas.gov.ua/standards-catalog/categories>.
7. Литвинська С. Гармонізація українських національних стандартів серії "Інформація та документація" з міжнародними й європейськими: здобутки і перспективи. *Безпека інформації*. 2012. № 2. С. 33—47.

8. Попова Л., Хромов А. Стандартизація у сфері архівної справи: міжнародний досвід та проблеми гармонізації в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2021. № 4. С. 5—19.
9. Стандарти з бібліотечної справи і суміжних галузей (чинні станом на 01.07.2024 р.) : анотований перелік. Київ, 2024. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004932>.
10. Христова Н. Стандартизація в архівній справі: проблеми та перспективи. *Студії з архівної справи та документознавства*. 2004. Т. 12. С. 75—77.

Vitalii Bondar,

PhD of Sciences in Public Administration
Associate Professor of the Department
of Document Studies and Information Activities
The National University of Ostroh Academy

Development of national standardization in the field of archival funds

The article traces some historical and organizational aspects of standardization in archival funds. The significant role of the Ukrainian Research Institute for Archival and Document Studies in developing national standardization at the stage of its formation is outlined. The importance of the functioning of the technical committee TC 144 "Information and Documentation" in the development of standards in information, library and archival studies is determined. Special attention is paid to the statistical analysis of current standards in the archival industry. In particular, the dynamics of adopting current national standards in archival funds, the main types of standards, their thematic focus and the main methods of adopting harmonized standards are determined. Based on monitoring the catalogue of national standards and codes of established practice and the annotated list of standards in libraries and related industries, it was found that as of 2024, 33 standards function in archival funds. The most significant number of adopted standards is related to the specifics of the material basis of archival documents and their storage, and we also have a particular share of terminological standards — 5. It was studied that among the current standards in the archival industry, harmonized standards adopted based on ISO standards dominate. It was determined that in Ukraine, for harmonizing international and regional standards in archival funds, both methods of adopting regulatory documents are used: the reissue method (65%) and the confirmation method (35%). It was concluded that in Ukraine, a sufficient base of standards in archival funds has been formed, represented by national standards developed by domestic technical committees and standards harmonized with international and regional regulatory documents.

Keywords: national standardization; archival funds; international standards; harmonization of standards; methods of adopting standards

References

1. Artamonova S. & Odynoka L. (2009). Natsional'ni standarty z arkhivnoyi ta bibliotечноyi spravy yak osnova unifikatsiyi tekhnolohichnykh protsesiv u diyal'nosti naukovo-dovidkovykh bibliotek arkhivnykh ustanov. *Studiyi z arkhivnoyi spravy ta dokumentoznavstva*, 17, pp. 49—57.
2. *Arkhivni standarty i rekomendatsiyi* : veb sayt Derzhavnoyi arkhivnoyi sluzhby Ukrainy. (n. d.). Available at: <https://archives.gov.ua/ua/new-new-arhivni-standarty-i-rekomendatsii/>.
3. Dniprenko V. I. (2020). Pryynyattya metodom pidtverdzhennya natsional'nykh standartiv Ukrainy v sferi informatsiynoyi, bibliotечноyi ta arkhivnoyi spravy. *Informatsiya, komunikatsiya ta upravlinnya znannyamy v hlobalizovanomu sviti* : zb. materialiv Tret'oyi mizhnar. nauk. konf., m. Kyiv, 14—16 travnya 2020 r. Kyiv, pp. 182—183.
4. DSTU 1.7:2015. *Pravyla metody pryynyattya mizhnarodnykh i rehional'nykh normatyvnykh dokumentiv*. (2015). Kyiv.
5. Kalinicheva H. I. & Romanovs'kyi R. V. (2015). Mizhnarodni standarty u sferi arkhivnoyi spravy ta keruvannya dokumentatsiynymi protsesamy: problemy harmonizatsiyi v Ukraini. *Arkhivy Ukrainy*, 4, pp. 54—73.
6. *Kataloh natsional'nykh standartiv i kodeksiv ustalenoyi praktyky* : veb sayt Natsional'noho orhanu standartyzatsiyi DP "UkrNDNTS". (n. d.). Available at: <https://uas.gov.ua/standards-catalog/categories>.
7. Lytvyn'ska S. (2012). Harmonizatsiya ukraiyins'kykh natsional'nykh standartiv seriyi "Informatsiya ta dokumentatsiya" z mizhnarodnymi yevropeys'kymi: zdobutky i perspektyvy. *Bezpeka informatsiyi*, 2, pp. 33—47.
8. Popova L. & Khromov A. (2021). Standartyzatsiya u sferi arkhivnoyi spravy: mizhnarodnyy dosvid ta problemy harmonizatsiyi v Ukraini. *Administrativne pravo i protses*, 4, pp. 5—19.
9. *Standarty z bibliotечноyi spravy i sumizhnykh haluzey (chynni stanom na 01.07.2024 r.)* : anotovanyy perelik. (2024). Available at: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0004932>.
10. Khrystova N. (2004). Standartyzatsiya v arkhivniy spravi: problemy ta perspektyvy. *Studiyi z arkhivnoyi spravy ta dokumentoznavstva*, 12, pp. 75—77.

Надійшла до редакції 7 лютого 2025 року